

Holstebro viser vejen på de tekniske områder

Landets kommuner har en begrænset konkurrenceudsættelse på det tekniske område. Det er på trods af, at erfaringerne fra Holstebro Kommune viser, at der er store gevinster ved at konkurrenceudsætte opgaverne inden for de tekniske områder. Ved at skabe konkurrence om de tekniske opgaver har Holstebro Kommune gennem de sidste 17 år formået at opretholde et højt kvalitetsniveau og samtidig reducere udgifterne. Ved det seneste store udbud af park- og vejdrift kunne kommunen således spare 2,1 mio. kr.

Holstebro Kommunes konkurrenceudsættelse inden for transport og infrastruktur

Hovedkonto 2 i kommunernes regnskaber, der omhandler transport og infrastruktur, omfatter blandt andet opgaver inden for park- og vejdrift, vedligeholdelse af infrastruktur og kollektiv trafik. Hele 95,6 pct. af de udbudsegneede opgaver inden for hovedkonto 2 har Holstebro Kommune sendt i udbud.

Holstebro Kommune - Konkurrenceudsatte opgaver inden for hovedkonto 2			
Opgave	Årstal	Kontraktværdi i indgået år**	Estimeret IKU*-effekt (pct.) ***
Renovering af fortove og stier	2016	2.500.000	2
Slidlag til asfalt	2016	7.000.000	7
Park- og vejdrift	2014	39.900.000	39
Kollektiv trafik	2013	28.800.000	28
Vintertjeneste – åbent land	2012	6.200.000	6
Servicekontrakt for levering af lys på vejene	Løbende genforhandling	19.000.000	19

* Konkurrenceudsættelse måles ved *Indikator for Konkurrenceudsættelse (IKU)*, der viser konkurrenceudsatte opgaver i forhold til udbudsegneede opgaver.

**Anslået kontraktværdi i indgået år

*** Anslået kontraktværdi i indgået år som andel af udbudsegneede opgaver for år 2016

Note: Der kan være afvigelse mellem den anslået kontraktværdi og det faktiske udgiftsniveau, som kan skyldes effektiviseringer eller servicejusteringer i løbet af kontraktperioden. Det medfører en mindre usikkerhed i den estimerede IKU-effekt.

Ved årtusindskiftet blev opgaveområderne inden for transport og infrastruktur for første gang sat i udbud. Der var et politisk ønske at teste de tekniske opgaver på det private marked for at afklare, om kommunen fik den bedst mulige service for skattekrone. Udbuddet blev gennemført under borgmester Kurt Nygaard (S). Kommunen afgav selv kontrolbud, men det var en privat leverandør, der leverede det mest konkurrencedygtige tilbud. Siden da har kommunen fortsat konkurrenceudsættelsen under skiftende borgmestere fra begge sider af det politiske spektrum.

”I Holstebro Kommune vil vi sikre, at vi får den bedst mulige kvalitet for pengene. Ved løbende at sætte opgaverne inden for det tekniske område i udbud sørger vi for at teste, om der kan være effektiviseringer eller kvalitetsforbedringer at hente.”

- Annette Vognbjerg, afdelingschef for Trafik og Park i Holstebro Kommune.

Eksempel: Al park- og vejdrift samlet i ét udbud

Et eksempel på kommunens arbejde inden for hovedkonto 2 er park- og vejdriften, der har været konkurrenceudsat siden år 2000. Ved det første udbud af park- og vejdriften blev kommunens maskinpark og medarbejdere overdraget som en del af udbuddet. I forbindelse med kommunalreformen i 2007 blev Ulfborg-Vemb og Vinderup Kommune en del af Holstebro Kommune. Herefter blev disse kommuners maskinpark og medarbejderne ligeledes overdraget som en del af det efterfølgende udbud i 2010.

Det seneste udbud af park- og vejdriften, som blev gennemført i 2014, har en anslået kontraktværdi på 39,9 mio. kr. Det har øget kommunens konkurrenceudsættelsesgrad inden for hovedkonto 2 med 39 procentpoint. Til sammenligning er landsgennemsnittet for kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad på hovedkontoen 56,7 pct. Hele 19 kommuner har en lavere samlet konkurrenceudsættelsesgrad end 39 pct., hvilket Holstebro Kommune opnåede med dette enkelte udbud.

Holstebro Kommune styrer kontrakten efter et bonus- og bodssystem. Leverandøren vil blive pålagt bod, såfremt der er forskellige mangler i forhold til kontrakten. Det kan være manglende opfyldelse af sociale forpligtelser eller et for lavt antal egenkontroller af kvaliteten. Der vil ligeledes blive givet en bonus på op mod en mio. kr. årligt, såfremt leverandøren opfylder de fælles årlige mål og kun forårsager få mangler i forhold til kontrakten.

Dette system giver et mindre behov for at skulle kontrollere, om opgaverne er blevet udført tilfredsstillende, da leverandøren har et økonomisk incitament til at levere et højt kvalitetsniveau og overholde tidsfrister. Derved gives leverandøren stor handlefrihed til at løse opgaven på den mest hensigtsmæssige måde uden en række aktivitetskrav eller omfattende kontrol.

Gevinster med konkurrenceudsættelse inden for transport og infrastruktur

I forbindelse med det første udbud af park- og vejdrift i år 2000 sparede kommunen 2,5 millioner kr. på driften. Herefter har der løbende været rammebesparelser på området, hvorfor Holstebro Kommune er blevet pålagt at skulle bruge færre penge på driften af det tekniske område. En rammebesparelse er ofte et resultat en aftale mellem Kommunernes Landsforening og regeringen om at reducere kommunernes udgifter. Dermed bliver kommunerne pålagt at spare bredt på alle deres konti, herunder udgifterne til det tekniske område.

Rammebesparelserne er ikke gået udover kvaliteten, da besparelserne er opnået på baggrund af, at leverandørerne løbende har formået at effektivisere driften. Det skete ligeledes ved det seneste udbud i 2014. Her sparede kommunen 2,1 mio. kr. da kontraktværdien faldt fra 42 mio. til 39,9 mio. kr. Den private leverandør kunne tilbyde en endnu lavere pris ved at øge udnyttelsesgraden af de maskiner de bruger til park- og vejdriften. Når maskinerne bliver brugt i flere timer i løbet af dagen, reducerer det den gennemsnitlige udgift til maskinerne og dermed prisen for opgaven.

Generelt kan de private leverandører udføre park- og vejdrift billigere end kommunen selv, da deres maskiner både kan bruges til private og kommunale opgaver. Derved opnår de en højere udnyttelsesgrad. Ved at benytte private leverandører til det tekniske område har kvalitetsniveauet således været højere, end hvis Holstebro Kommune selv skulle varetage opgaven med samme udgiftsniveau. Dermed har kommunen igennem hele perioden været i stand til at reducere udgifterne til park- og vejdriften uden at opleve et tilsvarende fald i kvalitetsniveauet.

Disse økonomiske gevinster er i tråd med resultaterne fra eksisterende analyser på området. Konkret finder forskergruppen bag projektet EffektDoku bruttogevinster på 5-15 pct. på det tekniske velfærdsområde og en gennemsnitlig bruttogeinst på 5-6 pct. for vej- og parkvedligeholdelse, mens Cepos og Struensee & Co. vurderer, at der er en gennemsnitlig bruttogeinst på 8 pct. inden for hovedkonto 2.